

Скиданенко Анна Сергіївна

*Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького***ЕСТЕТИЧНЕ НОВАТОРСТВО В. СТУСА В ПОЕТИЧНИХ ТВОРАХ**

В. Стус є одним з провідних поетів, літературознавців, критиків, митців української літератури ХХ століття. Митець почав долучатись до літератури та працювати в цьому русі в кінці 50-х – на початку 60-х років. Його творча спадщина є неповторною, її не можливо сплутати з іншими, оскільки в ній чітко виразна самобутність, оригінальність, які переплетені з любов'ю до рідної землі, патріотизмом, та возвеличення рідної країни та краю. В. Стус відзначився у літературі своїми поетичними доробками [5, с. 256]. У всіх поетичних творах митця простежується одна найголовніша тема, яка хвилює його душу. Головними темами є зображення любові до рідної землі, України, виховання патріотизму, які створюються на спогадах про неволю, складне життя простих людей, про рідних, які знаходяться далеко [1, с. 8].

В. Стус був молодим, впертим та безкомпромісним поетом, саме через це літературне середовище не надто привітно зустрічало митця. Але його творчий доробок не зміг бути не поміченим, тому його творчість вивчали такі дослідники та літературознавці, як В. Біляцька, Л. Вашків, О. Галич, Н. Глушковецька, А. Зіновська, М. Коцюбинська, В. Кузьменко, Ж. Ляхової, Г. Мазоха та ін.

Творчість В. Стуса в українській літературі – явище унікальне та самобутнє. Письменник зумів виділитись своєю самотністю за допомогою вмінням описувати філософсько-аналітичний аналіз та проникнення у внутрішній світ людини та розкриття ліричних мотивів душі, возвеличення до рівня світорозуміння. Якщо взяти до уваги філософське мислення та роздуми письменника у творах, це дає дослідникам підстави розглядати його творчість у течії екзистенціалізму і тим сам надати його творчому доробку належне місце в світовому літературному процесі.

В. Стус не міг існувати окремо від рідної країни, Батьківщини та залишатись осторонь. Тому у кожному творі В. Стус намагається проникнути у кожний кут душі українця, покладає своє життя за Україну, і він готовий боротись за честь і гідність кожного українця. Письменник був рушійною силою для перебудови, яка неодмінно повинна була завершитись успіхом. Він був щирим та відвертим з усіма, та попри все він мав свій шлях та власну мету до якої цілеспрямовано прямував [2, с. 18].

Людина в уявленні поета перебувала в ненастанному оновленні, у постійному становленні; її душевна структура мала відкритий вигляд, існування полягало в оволодінні буттям, у подоланні його абсурдності. Тобто В. Стус поділяв положення філософії екзистенціалізму. Тому в його ліриці, досить жорсткій, перейнятій вольовими настановами та інтелектуальною напругою, мовилося про вічні драматичні взаємини життя і смерті, переборення замкненості конкретного людського існування як віднаходження сподіваного шляху до свободи [3, с. 13].

В. Стус пише для певного кола людей, а саме на розумну, інтелектуально розвинену особистість, яка може правильно реагувати на твір та емоційно відчувати настрій поета, розуміння цілісного твору. Митець з обережністю та уважністю ставився до сучасних модерністичних віянь у літературі, сприймаючи їх у конструктивному зіставленні з мистецькою, традицією, з вічними та незмінними цінностями [4].

У поезіях В. Стуса яскраво розкрито багатогранність почуттів, безжальне висвітлення болю та переживань – без жодних озирань, як на межі життя і смерті, без бажання повернутися назад, у життя. В. Стус на момент ХХІ ст. вважається одним із найвідоміших та провідних українських поетів 60-х років ХХ ст. Він все життя боровся за високі ідеали, і не зважаючи на складність власного буття не відійшов від власних переконань.

Поезія В. Стуса – це складний філософський світ, коли треба осмислювати дійсність, прагнути до піднесення сили людського духу. Поет належить до покоління «шістдесятників» – покоління новаторів, що будило національну самосвідомість, гостро висвітлювало соціальні суперечності.

Література

1. Бондаренко А. Спроба аналізу філософських творів Василя Стуса // Дивослово. 1998. № 8. С. 8-10.
2. Коцюбинська М. Василь Стус у контексті сьогоденної культурної ситуації // Слово і час. 1998. №6. С. 17-28.
3. Кривка Н. В., Башкірова Ю. Г. Василь Стус: поетична спадщина: Посібник для 11 класу. Харків: Ранок, 2000. 64 с.
4. Мишанич С. Народнопоетична стихія в творчості Василя Стуса. Донецьк: Юніверс, 2002. 146 с.
5. Шарова Т. М., Шаров С. В. Досвід професійної підготовки студентів кафедри української і зарубіжної літератури у галузі освіти та філології. Українська література в загальноєвропейському контексті: зб. наук. пр. (2). 2019. С. 255-261.